

श्री गणपतीर्जयति ।

श्री जगदम्बिकायै नमः ।

श्री गुरुवे नमः ।

अथप्रयोग प्रारंभः

वसुदेवसुतं देवं कंसचाणूरमर्दनम् ।

देवकी परमानन्दं कृष्णं वन्दे जगत् गुरुम् ॥

तत्रकर्ता शुभदिने सुस्नातः शुद्धेवाससी परिधाय शुभासने
प्राङ्मुखोवोदङ्गमुखः सन्नुपविश्य । ॐ सिद्धम् ३ इति
वारत्रयं पठित्वा । पवित्र होकर आसन पर यजमान को
बिठाकर पूजा प्रारंभ करे ।

पवित्रिधारणम् – सव्यहस्ते कुशत्रयं दक्षिण हस्ते कुशद्वयं
धारयेत् । दर्भ की मुद्रिका धारण करे ।

पुवित्रैःस्थोवैष्णुव्यौसवितुर्ध्वःप्रसुवऽउत्पुनामुम्यच्छिद्रेणपुवि
त्रैणसूयैःस्यरुश्मिभिः ॥ तस्यतेपवित्रपते

पुवित्रपूतस्युषत्कामःपुने- तच्छकेयम् ॥

अनामिकायोरेकैकं पवित्रीम् धारयेत् -

अपवित्रः पवित्रो वा सर्वावस्थां गतोऽपि वा ।

यः स्मरेत् पुण्डरीकाक्षं स बाह्याभ्यन्तरः शुचिः ॥

पुण्डरीकाक्षाय नमः । माम् पुनातु (३) ॥

आचम्य प्राणानायम्य ॥

बाए हाथ में आचमनी में जल भरकर दाए हाथ की हथेली में रखे और ब्रह्म तीर्थ से तीन बार देव स्मरण करके आचमन करे ।

ॐ केशवाय नमः स्वाहा । ॐ नारायणाय नमः स्वाहा ।

ॐ माधवाय नमः स्वाहा । हस्तमप्रक्षाल्य –

ॐ गोविंदाय नमः । त्रिराचम्य ।

ॐ प्रणवस्य पर ब्रह्म ऋषिः । परमात्मा देवता । दैवी गायत्री छन्दः । भूरादि सप्तव्याहृतीनां क्रमेण विश्वामित्र जमदग्नि भरद्वाज गौतमात्रिवसिष्ठकश्यपा ऋषयः

अग्निवायुसूर्य बृहस्पतिवरुणेन्द्र विश्वेदेवा देवताः ।

गायत्र्युष्णिगनुष्टुबृहतीपङ्क्तिर्त्रिष्टुब्जगत्य-

श्छन्दांसितत्सवितुरित्यस्य विश्वामित्रऋषिः सविता देवता

गायत्री छन्दः आपोज्योतिरित्यस्य प्रजापतिर्ऋषिर्ब्रह्माग्निवायु

सूर्यादेवता यजुष्छन्दः सर्वेषां प्राणायामे विनियोगः ॥

ॐ भूः ॐ भुवः ॐ स्वः ॐ महः ॐ जनः ॐ तपः

ॐ सत्यम् ॐ तत्सवितुर्वरेण्यं भर्गो देवस्य धीमहि ।

धियो योनः प्रचोदयात् । ॐ आपो ज्योती रसोऽमृतं

ब्रह्म भूर्भुवः स्वरोम् ॥ एवं पूरकः कुम्भकः रेचकः इति
क्रमेण त्रिवारं पठेत् ॥

यथा पर्वत धातुनां दोषां दहति पावक ।

तेषां अन्तर गतं पापं प्राणायामेन दह्यते ॥

{ प्रत्येक वैदिक मन्त्र के आगे ॐ का उच्चारण करे और
पुराणोक्त कर्म मे ह्रीं उच्चारण करे । }

शिखा बन्धनम् :-

मानस्तोके इति मंत्रस्य कुत्सऋषिः जगती छन्दः एको
रुद्रो देवता शिखाबन्धने विनियोगः

मानस्तोके । तनये मानुऽ आयुषि मानो गोषु मानोऽ अश्वेषु रीरिषः ।

मानो वीरान्नुद्रभूमिनो वधीर्हुविष्मन्तुः सदुमित्वा हवामहे ॥

इत्यङ्गुष्ठमात्रां शिखां बध्नीयात् ॥

ह्रीं चिद्रूपिणि महामाये दिव्यतेजः समन्विते ।

तिष्ठ देवी शिखामध्ये तेजोवृद्धिं कुरुष्व मे ॥

यजमान भाले स्वस्ति तिलकं कुर्यात् - (यजमान को
तिलक करे)

स्वस्तिनुऽ इन्द्रो वृद्धश्रवाः स्वस्तिनः पुषा विश्ववेदाः ।

स्वस्तिनुस्तावक्ष्योऽ अरिष्टनेमिः स्वस्तिनो बृहस्पतिर्दधातु ॥

स्वस्तिस्तु याऽ विनाशाख्या पुण्यकल्याणवृद्धिदा ।

विनायक प्रिया नित्यं तां च स्वस्ति ब्रुवन्तु नः ॥१॥

मंत्रार्थाः सफलाः संतु पूर्णाः संतु मनोरथाः ।

शत्रूणां बुद्धिनाशोऽस्तु मित्राणामुदयस्तव ॥२॥

यावद् भागीरथी गंगा यावद् देवो महेश्वरः ।

यावद् वेदाः प्रवर्तन्ते तावत् त्वं विजयी भव ॥३॥

यावद् भूमंडलं धत्ते सशैलवनकाननम् ।

तावत् तिष्ठति मेदिन्यां संततिः पुत्रपौत्रिकी ॥४॥

देहांते परमं स्थानं यत्सुरैरपि दुर्लभम् ।

प्राप्नोति पुरुषो नित्यं महामाया प्रसादतः ॥

लभते परमं रूपं शिवेन सह मोदते ।

मनसा चिंतितं कार्यं तत्सर्वं सफलं भवेत् ॥६॥

नारदाद्या ऋषिगणाः ये चान्ये च तपोधनाः ।

भवंतु यजमानस्य आशीर्वाद परायणाः ॥७॥

कंकणबन्धनम् :- (यजमान के दाए हाथ में और

यजमान पत्नी के बाए हाथ में मौली बांधे)

ॐ यदाबध्नन्दाक्क्षायुणा हिरण्यं शुतानीकाय सुमनुस्य
मानाः ।

तन्मुऽआबध्नामि शुतशारदाया युष्माञ्जुरदष्टिष्वथासम् ॥

ॐ तं पत्नीभिर्नुगच्छेम देवाः पुत्रैर्भ्रातृभीरुत वा हिरण्यैः ।

नाकङ्कुभा नाः सुकृतस्य लोके तृतीये पृष्ठेऽधि रोचने
दिवः ॥

हीं येनबद्धो बलिराजा दानवेन्द्रो महाबल ।

तेन्त्वामपि बध्नामि रक्षे माचलमाचल ॥

यजमानाः परस्पर पुष्पमाला भूषयित्वा ॥ (परस्पर पति

-पत्नी एकदूसरे को गले मे पुष्प माला पहेनाए प्रथम

पत्नी अपने पति को माला पहेनाए और फिर पति

अपनी पत्नी को माला पहेनाए)

(आचमनी में जल ले) जलमादाय :- अस्मिन् कर्मणि

सर्व शान्ति प्राप्ति अर्थम् सर्व विघ्नोपशान्तये शान्तिपाठ

श्रवणमहं करिष्ये । (आचमनी का जल छोड़ दे)

अथ शान्तिसुक्तमार्भेत :- दोनो हाथ जोड कर शान्ति का

स्मरण करते हुए निम्न मन्त्रो का श्रवण करे ॥

अथ भद्रसूक्त :-

आनोभुद्राः कृतवोयन्तुविश्वतोऽदब्ध्यासोऽअपरीतासऽउद्भिदः ।

देवानोयथासदुमिद्धुधेऽअसुन्नप्रायुवोरक्क्षितारोदिवेदिवे ॥

देवानांभुद्रासुमतिर्ऋजूयतान्देवानांरुतिरुभिनुनिवर्त्तताम् ।

देवानांरुसुक्ख्यमुपसेदिमावुयन्देवानुऽआयुःप्रतिरन्तुजीवसे ॥

तान्प्रूयानिविदाहूमहेवुयम्भगाम्मित्रमदितिन्दक्क्षमुस्त्रिधम् ।

अ॒र्घ्यं म॑णु॒ं वरु॑ण॒ ऽ सोम॑मु॒श्विना॑ सर॒स्वती॑ नः॒ सुभ॑गा॒ मय॑स्करत् ॥
 तन्नो॒ द्वातो॑ मयो॒ भुव्वा॑तु॒ भेषु॑ जन्त॒न्माता॑ पृ॒थिवी॑ तत्पि॒ता द्यौः॑ ।
 तद्वा॒वा॒णः॑ सोम॒ सुतो॑ मयो॒ भुवु॑स्तद॒श्विना॑ शृणु॒ तन्धि॑ष्ण॒ण्यायु॑वम् ॥
 तमी॒शानु॑ञ्ज॒गतस्तु॑स्थुष॒स्पति॑न्धिय॒ञ्जिन्व॑म॒वंसे॒हूम॑ हे॒वुय॑म् ।
 पू॒षानो॑यथा॒ वेद॑साम॒सं दधे॑र॒क्षिता॑ पा॒युरद॑ब्धः॒ स्वस्त्ये॑ ॥
 स्व॒स्तिनु॑ ऽ इन्द्रो॒ वृद्ध॑श्च॒वाः॑ स्व॒स्तिनः॑ पू॒षा वि॑श्व॒वैदाः॑ ।
 स्व॒स्तिनु॑स्ता॒क्षर्यो॑ ऽ अ॒रि॑ष्ट॒नेमि॑ः स्व॒स्तिनो॑ बृ॒हुस्प॑ति॒र्द्धातु॑ ॥
 पृष॑द॒श्वामु॑रुतुः॒ पृश्नि॑मा॒तरः॑ शु॒भं च॑वा॒नो वि॑दथे॒षु ज॑ग॒म्यः॑ ।
 अ॒ग्नि॒जिह्वा॑म॒नवु॑ः॒ सूर॑च॒क्षसो॑ वि॒श्वे नो॑ दे॒वा ऽ अ॒वुसा॑ग॒मन्नि॑ह ॥
 भु॒द्रङ्ग॑णै॒भिः॑ शृणु॒याम॑ दे॒वा भु॒द्रम्प॑श्ये॒मा क॑क्ष॒भिर्व्य॑ज॒त्राः॑ ।
 स्थि॒रैरङ्गै॑स्तुष्टु॒वा॒ं स॑स्तु॒नूभिर्व्य॑शे॒महि॑दे॒वहि॑तुँ॒ष्यदा॑युः॒ ॥
 शु॒तमि॑न्नु॒शुरदो॑ ऽ अ॒न्ति॑ दे॒वा य॒त्रा॒नश्च॑ क्रा॒जुर॑ स॒न्तु नू॑नाम् ।
 पु॒त्रा सो॑य॒त्र पि॑तरो॒ भव॑न्ति॒मानो॑ मु॒द्घा॒री रि॑षु॒तायु॑र्गन्तोः॒ ॥
 अ॒दि॒तिर्द्यौ॑र॒दि॒तिरु॑न्त॒रि॒क्षुम॑दि॒तिर्मा॑ता॒स पि॑ता॒स पु॑त्रः॒ ।
 वि॒श्वे दे॒वा अ॒दि॒तिः॑ प॒ञ्च॒जना॑ ऽ अ॒दि॒तिर्जा॑त॒मदि॑ति॒र्जनित्व॑म् ॥
 द्यौः॑ शान्ति॒रु॒न्त॒रि॒क्षुः॑ शान्तिः॒ पृथि॑वी॒ शान्ति॑रा॒पुः॑ शान्ति॒रोष॑धयः॒
 शान्तिः॑ ।
 व॒नस्प॑त॒युः॑ शान्ति॒र्वि॒श्वे दे॒वाः॑ शान्ति॒र्ब्रह्म॑ शान्तिः॒ सर्व॑ ऽ शान्तिः॒-
 शान्ति॑रे॒व शान्तिः॒॑ सामा॑ शान्ति॒रेधि॑ ॥

यतोयतः सुमीहं सेततो नोऽभयङ्कुरु ।

शन्नः कुरुप्प्रजाभ्योभयन्नः पशुभ्यः ॥

ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः ॥ सुशान्तिर्भवतु ॥

या श्रीः स्वयं सुकृतिनां भवनेष्वलक्ष्मीः

पापात्मनां कृतधियां हृदयेषु बुद्धिः ।

श्रद्धा सतां कुलजनप्रभवस्य लज्जा

तां त्वां नताः स्म परिपालय देवि विश्वम् ॥

किं वर्णयाम तव रूपमचिन्त्यमेतत्

किं चातिवीर्यमसुरक्षयकारि भूरि ।

किं चाहवेषु चरितानि तवाद्भुतानि

सर्वेषु देव्यसुरदेवगणादिकेषु ॥

हेतुः समस्तजगतां त्रिगुणापि दोषै-

र्नज्ञायसे हरिहरादिभिरप्यपारा ।

सर्वाश्रयाखिलमिदं जगदंशभूत

मव्याकृता हि परमा प्रकृतिस्त्वमाद्या ॥

यस्याः समस्तसुरता समुदीरणेन

तृप्तिं प्रयाति सकलेषु मखेषु देवि ।